

Primjer dobre prakse s inovativnim metodama poučavanja - obrazac pripreme – sat
razrednika OSOBNI RAZVOJ

Prosinac, 2020. godine

OSNOVNI PODATCI

Ime i prezime	Mirela Prskavac
Zvanje	Prof. biologije i kemije
Škola	OŠ Julija Kempfa, Požega
Predmet (ili međupredmetna tema)	Međupredmetna tema - Osobni razvoj
Razred	Peti
Odgojno – obrazovni ishod (oznaka i tekst iz Kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema NN)	<p>Osr A.2.1. Razvija sliku o sebi Osr. B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih Osr. C.2.3. Pridonosi razredu i školi Osr B.2.2. Razvija komunikacijske kompetencije Ikt.A.2.1. Učenik prema savjetu odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju za obavljanje zadataka Uku. D.2.2. Suradnja s drugima Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć</p> <p>Sadržaji iz kurikuluma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozitivne i negativne osobine • Uloga pojedinca u razrednom odjelu i školi • Doživljavanje i izražavanje emocija • Razumijevanje za osjećaje i potrebe drugih i prihvaćanje drugih bez osude • Prijateljstvo • Doprinos školi
Tijek nastavnog sata	<p>Po ulasku u učionicu učenici zatiču raspored stolica u obliku kruga. Zajedno sa njima u krugu sjedi nastavnik kao moderator procesa koji će se odvijati. Učenicima je za sat potrebna olovka. Svaki učenik od nastavnika dobije mali komadić papira za zapisivanje.</p> <p>Uvodni dio</p> <p>Na početku sata učenici na papir trebaju napisati dvije stvari: na jednu stranu trebaju napisati jednu svoju dobru osobinu i jednu osobinu (svoju karakteristiku) koju smatraju svojim nedostatkom (koji oni sami vide kao svoj nedostatak). Svatko od njih u krugu treba podijeliti</p>

	<p>sa ostalima svoju dobru osobinu i svoju karakteristiku koju smatraju manom.</p> <p><i>Pitanje nastavnika:</i> Postoji li netko tko nije naveo niti jedan svoj nedostatak?</p> <p><i>Cilj :</i> učenik opisuje svoje pozitivne i negativne osobine</p> <p>Glavni dio</p> <p>Tijek sata odvija se kroz čitanje Priče o dva stabla koji nastavnik čita sa prekidima. U prekidima između odlomaka priče nastavnik postavlja pitanje ili traži od učenik da kaže svoje mišljenje u vezi anegdota iz priče, da napravi refleksiju iz situacije priče na sebi, da se stavi u kontekst određenog lika u priči i razgovara o svojim osjećajima i svojim razmišljanjima u vezi određene tematike, da sagleda problem iz raznih kutova gledanja, da uvažava tuđe stavove.</p> <p>Svaki učenik u razredu prilikom razgovora u krugu treba izraziti svoje mišljenje u vezi onoga što traži nastavnik.</p> <p>Završni dio</p> <p>Slanje pozitivnih afirmacijskih poruka.</p> <p>Učenici svaki prijatelju koji sjedi s njim u klupi šalju pozitivne afirmacijske poruke. Sami mogu izabrati na koji način će to napraviti. Mogu napraviti na sljedeće načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slanjem sms poruke svom susjednom prijatelju u kojoj će napisati jednu pozitivnu poruku. • Pisanjem poruke rukom na papir i uručivanje prijatelju. • Slanjem maila sa pozitivnom porukom <p>Samovrednovanje</p>
<p>Opis aktivnosti</p>	<p>Aktivnosti nastavnika: Priprema raspored stolica u učionici, priprema priču , čita priču i postavlja pitanja, vodi tijekom sata, potiče učenike na razgovor, iznošenja svoga mišljenja i stavova, vodi računa da je komunikacija odvija po određenim pravilima, da se izražavaju pristojno i pravilno, da drugima ne upadaju u riječ, da svatko ima pravo iznijeti svoje mišljenje, da saslušaju mišljenje svakog učenika.</p>

	<p>Aktivnosti učenika: Aktivno sudjeluje na satu, pažljivo sluša priču, usredotočuje se na pitanja nastavnika i razmišlja o mogućim odgovorima, iznosi svoje stavove, razmišljanja, refleksije u vezi postavljenih pitanja, svoja razmišljanja iznosi bez straha o tome što će reći drugi učenici, aktivno sluša druge učenike, uživa se u tuđim ulogama.</p>
<p>Sadržaji koji se koriste u aktivnostima</p>	<p style="text-align: center;">PRIČA O DVA STABLA</p> <p><i>Na livadama istovremeno iznikoše dva mlada izdanka iz sjemenke. Za godinu dana izrastoše do jednog metra visine i već se vidjelo ta će za nekoliko godina biti najljepša stabla u cijeloj šumi. Putem pored njih prolazio drvosječa i zamahne snažno svojom sjekirom te odsječe grane sa lijeve strane jednog stabla. Za tri godine stablo koje nije posječeno izraslo je visoko sa širokom krošnjom koja je pravila veliki hlad. Sve životinje su rado dolazile i ispod njega ležale u hladu za vrijeme ljetnih vrućina. Posječeno stablo naraslo je do iste visine, ali samo svojom desnom stranom, na lijevoj strani više nije narasla niti jedna grana.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pauza 1, Nastavnik postavlja pitanja: <p>Stavite se u ulogu oba stabla i zamislite da se nalazite u šumi na njihovom mjestu!</p> <p style="padding-left: 40px;">Kako se osjećalo neposječeno stablo?</p> <p style="padding-left: 40px;">Kako se osjećalo posječeno stablo?</p> <p><i>(Cilj: Doživljavanje i izražavanje emocija)</i></p> <p><i>Zdravo stablo je bilo ponosno na sebe jer je čulo kakao životinje govore da daleko nema takvog hlada kao što je ovdje. Posječeno stablo je samo slušalo i često plakalo u sebi.</i></p> <p><i>Jednoga dana posječeno stablo reče drugom stablu: “Mene je sramota što ne mogu napraviti hlada kao ti. Ti me sigurno stidiš što nisam kao i sva ostala stabla. Zdravo stablo ga pogleda i reče mu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pauza 2, Nastavnik postavlja pitanja:

Što je stablo reklo svome prijatelju?

Meni si predivno takvo kakvo jesi. Jedino se sa tvoje lijeve strane koja nema krošnje može probiti dovoljno sunčeve svjetlosti potrebne za rast biljaka. Osvrni se oko sebe i pogledaj koliko predivnog cvijeća raste sa tvoje lijeve strane i ukrašava našu šumu. Njegovo j se ljepoti dokaze diviti sve druge životinje šume i pri tome nalaze hlada ispod moje krošnje. Da nema tvoga malenog nedostatka ne bi bilo niti ove ljepote usred cijele naše šume! Zamisli kako bi bilo tužno živjeti bez svih ovih predivnih životinja koje se ovdje odmaraju!

- Pauza 3, Nastavnik postavlja pitanja:

Kako se osjećalo stablo bez grana nakon što je čulo odgovor svoga prijatelja?

Je li stablo nakon ovog razgovora postalo svjesno svoje posebnosti?

Jesi li ti svjestan svoje posebnosti u razredu?

Trebamo li prihvatiti posebnosti i razlike među sobom?

(Cilj: Prijateljstvo, Razumijevanje za osjećaje i potrebe drugih, prihvaćanje drugih bez osude, uloga pojedinca u razredu)

Nakon dovršetka priče nastavnik uz pomoć pitanja potiče učenike na razgovor o svojim osjećajima. Svali učenik izražava svoje mišljenje i osjećaje.

- Osjećaš li se ti nekada kao posjećeno stablo iz priče u razredu, u odnosu na svoje prijatelje?
- Ja li se situacija u priči mogla odvijati na drugačiji način. Kako bi se razvijala situacija da je zdravo stablo dalo prijatelju drugačiji odgovor?
- Je li bitno uvažavati osjećaje svojih prijatelja?

Cilja: Objašnjava osjećaje i potrebe drugih, pokazuje razumijevanje za potrebe drugih i suosjećaj, uvažava tuđe potrebe i osjećaje

- Je li oštećeno stablo pridonijelo ljepoti šume iako je bilo oštećeno?

	<ul style="list-style-type: none"> • Je li ono sastavni dio zajednice sa osjećaje pripadnosti šumi? • Osjećaš li se ti prihvaćen dio zajednice koja se naziva tvojim razrednom? • Da je neoštećeno stablo dalo drugačiji „ružni“ odgovor svom prijatelju bi li se on i tada osjećao kako pripada šumi? <p><i>Cilj: Opisuje sebe kao člana razrednog odjela i škole</i></p> <p><i>Razvijanje stava o tome da je doprinos svakog člana zajednice dragocjen</i></p> <p><i>Zaključuje da je dio zajednice i da nekim članovima treba pomagati</i></p> <p><i>Osjećaj pripadnosti važni su za svakog pojedinca, važno je brinuti za druge</i></p>								
<p>Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute</p>	<p>Vrednovanje kao učenje (Samovrednovanje)</p> <p>Učenici na kraju sata provode samovrednovanje. Učenik popunjava dvije rubrike u već unaprijed izrađenoj univerzalnoj tablici za potrebe radionica na satu razrednik. Tablicu su osmislili učenici i unaprijed se pripreme za svaku radionicu.</p> <p>Ukoliko se učenik slaže sa nekom tvrdnjom iz prva dva retka pored tvrdnje stavlja znak po želji npr. kvačicu ili sličicu po izboru ili učenici znaju donijeti male samoljepljive naljepnice u obliku djeteline ili neke životinjice koju zalijepe pokraj tvrdnje s kojom se slažu.</p> <table border="1" data-bbox="501 1554 1390 1998"> <thead> <tr> <th data-bbox="501 1554 1005 1610">Zadovoljan sam</th> <th data-bbox="1005 1554 1390 1610">Mogao sam bolje</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="501 1610 1005 1722">Iznosio sam svoje mišljenje.</td> <td data-bbox="1005 1610 1390 1722">Bolje iznositi svoje mišljenje</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1722 1005 1778">Saslušao sam druge.</td> <td data-bbox="1005 1722 1390 1778">Pažljivije slušati druge.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 1778 1005 1998">Danas sam naučio...učenik sam upisuje u jednoj rečenici npr. Da sam najbolji takav kakav jesam.</td> <td data-bbox="1005 1778 1390 1998">Sljedeći put ću... učenik sam upisuje u jednoj rečenici npr. Biti više zainteresiran za rad.</td> </tr> </tbody> </table>	Zadovoljan sam	Mogao sam bolje	Iznosio sam svoje mišljenje.	Bolje iznositi svoje mišljenje	Saslušao sam druge.	Pažljivije slušati druge.	Danas sam naučio...učenik sam upisuje u jednoj rečenici npr. Da sam najbolji takav kakav jesam.	Sljedeći put ću... učenik sam upisuje u jednoj rečenici npr. Biti više zainteresiran za rad.
Zadovoljan sam	Mogao sam bolje								
Iznosio sam svoje mišljenje.	Bolje iznositi svoje mišljenje								
Saslušao sam druge.	Pažljivije slušati druge.								
Danas sam naučio...učenik sam upisuje u jednoj rečenici npr. Da sam najbolji takav kakav jesam.	Sljedeći put ću... učenik sam upisuje u jednoj rečenici npr. Biti više zainteresiran za rad.								

Vrednovanje kao učenje

Nastavnik popunjava identičnu tablicu za 2-3 učenike tijekom sata. Na kraju sata nastavnik daje tablicu učenicima kako bi o istoj stvari dobili pogled sa druge strane – od strane nastavnika i kako bi učenik dobio kompletnu sliku.

Zadovoljan sam s tobom jer si...	Mogao sam bolje

Razradeni problemski zadatci, zadatci za poticanje kritičkog mišljenja, kreativnosti

Zadatak 1.

Likovno se izrazi i prikaži sljedeće:

- Dva prijatelja stabla nakon našeg sretnog završetka priče
- Dva prijatelja stabla nakon završetka priče koji je imao drugačiji ishod – npr. stablo sa granama je ismijalo i narugalo se svome prijatelju što nema sve grane.

Zadatak 2:

Napravi anketu među učenicima svih petih razreda o tome kako učenici vide sebe na način da ispitaš njihovo viđenje sebe o svojim pozitivnim i negativnim osobinama. Analiziraj njihove odgovore prema spolu. Na satu informatike u obliku programa uz pomoć nastavnika prikaži koji su najčešći odgovori za pozitivne osobine kod dječaka i djevojčica, te isto tako i za negativne osobine.

Ima li razlike, što je to što više „muči“ djevojčice, a šta dječake!

Zadatak 3:

Isplanirajte u razredu povodom božićnih praznika igru pod nazivom Sretna kutija.

- Na papir napišite imena svih učenika i učenica u razredu.
- Na početku školske godine svatko od učenika izvuče jedan papirić i skroz do praznik ne smije reći koga je izvukao
- Izaberi jednu kutiju od cipela (ili kutiju prema tvome izboru/vrećicu...) koja ti više ne treba i ukrasi je na način koji bi najbolje odgovarao tvom izvučenom prijatelju/prijateljici.
- Tijekom cijeloga polugodišta imaš zadatak svaki tjedan svome prijatelju /prijateljici napisati nešto lijepo o toj osobi što ti je taj tjedan ostalo u sjećanju npr. Bravo kako si dobro riješio/riješila test

	<p>iz matematike o prirodnim brojevima ili Baš mi se sviđjelo kad si Jakovu rekla da se na smije svađati sa drugom djecom pod odmorom ili Lijepo si se obukla za slikanje razrednog odjela- posebna ti je ova crvena haljinica... Ukoliko učenik želi može se napisati i nešto negativno što je za taj tjedan ostalo u sjećanju, ali u tom slučaju uz napisano treba dodati i prijedlog za drugačije rješavanje problema npr. Nije mi se sviđjelo kada si plakala zbog loše ocjene na testu- pokušaj malo više vježbati i javi se za ispravak ocjene ili Nije mi se sviđjelo kada si se potukao sa Markom – pokušaj to drugi put riješiti razgovorom i ispričaj mu se...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iznenadi svoga prijatelja/prijateljicu sa Sretnom kutijom! Onaj koji dobije kutiju sigurno će se iznenaditi jer će vidjeti kako ga vide drugi prijatelji u razredu. <p>Na ovaj način ćeš još više doprinijeti povezivanju učenika u razredu i osjetiti ćete se posebnima!</p>
<p>Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema</p>	<p>OŠ HJ B.5.4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnog teksta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje na temelju jezičnih vještina, aktivnog rječnika i stečenog znanja. • Razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo <p>OŠ HJ A.5.4 Učenik piše tekstove trodjelne strukture u skladu s temom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Piše sastavak /tekst trodjelne strukture u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom <p>OŠ LK A.5.1. učenik istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideje koje izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Producira više ideja te odabire najbolju ideju (osnovna misao rada, poruka) i prenosi je u likovni i vizualni izraz • Predviđa određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja
<p>Aktivnosti u kojima je vidljiva interdisciplinarnost</p>	<p>Aktivnost 1:</p>

	<p>Izrazi se literarno (pjesmicom, pričom, sastavom, likovno, igrokazom ili osmisli malu lutkarsku predstavu). Možeš sam/sama izabrati o čemu ćeš napisati no vodi računa da ima veze sa današnjim satom!</p> <p>Aktivnost 2: Uključivanje cijele škole u školski projekt koji potiče razvoj osjećaja pripadnosti i doprinosu razredu tj.školi.</p> <p>Kao vrlo lijepi primjer mogu navesti primjer iz naše škole, naime naša ravnateljica Kornelija Sabljak osmislila je naziv teme naše školske priredbe <i>Različitosti nas spajaju!</i> Vrijedni učitelji razredne nastave i viših razreda te učitelji edukatori-rehabilitatori (u školi imamo osim redovnih odjela i posebne razredne odgoje) osmislili su razne točke na ovu temu – (različitosti, bogatstvo u različitosti i osjećaj pripadnosti školi) i predstavili svoj rad na završnoj priredbi u prepunoj dvorani.</p> <p>Aktivnost 3: Osjećaj pripadnosti razredu i školi, te stvaranje pozitivne slike o sebi i svojim vrijednostima može se ostvariti i kroz učeničku zadrugu. Jedan dan u godini naša škola ima veliki projekt –prodajni sajam rukotvorina učenika naše škole koji nosi naziv „Prilika za sve“. Za njega se učenici i nastavnici kroz učeničku zadrugu pripremaju mjesecima. Ovaj način rada , a naročito prodajna izložba izuzetno doprinosi stvaranju pozitivne slike o sebi , učenici su ponosni na aktivnosti kojima se prezentiraju i kroz koje predstavljaju svoju školu. Ovo je zapravo glavni projekt učenika posebnih odjela naše škole i to je njihov dan, a svi ostali učenici i nastavnici sudjeluju u zajedničkim aktivnostima sa učenicima posebnih odjela. Kroz ove aktivnosti razvija se stav o tome da je doprinos svakog pojedinca zajednici (razredu ili školi) dragocjen i svaki rad se jednako cijeni bilo da je to učenik koji se školuje po redovnom odjelu ili je dijete sa određenim stupnjem oštećenja.</p>
<p>Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama</p>	<p>Učenik sa poteškoćama u razvoju može bez problema sudjelovati tijekom cijelog sata na nastavi uz razumijevanje ako učenik ne želi sudjelovati u iznošenju svojih razmišljanja ili stavove, ili mu</p>

	<p>nastavnik može preoblikovati navedena pitanja u jednostavnija i jasnija koja će biti njemu razumljiva kako bi na njih mogao odgovoriti.</p> <p>Ukoliko su oštećenja veća učenik može saslušati priču te se nakon toga izraziti na način koji njemu najbolje odgovara npr. pisanjem odgovora.</p> <p>Isto tako nastavnik može sam skicirati stabla iz priče na papir te vođenjem kroz pitanja voditi učenika kroz sat npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaokruži stablo koje je tužno? • Ispod njega napiši što misliš zbog čega je tužno? _____ • Zaokruži stablo koje je sretno? • Zbog čega je stablo sretno? _____ • Osjećaš li se ti nekada tužno? _____ • Zbog čega si tužan? _____ • Kako je sretno stablo postupalo sa tužnim stablom u priči? _____ – • Je li sretno stablo dobar prijatelj tužnom stablu? _____ • Imaš li ti prijatelja u razredu? _____ • Jesi li ti sretno ili tužno stablo? _____
<p>Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima</p>	<p>Zadatak 1: Svako zrno pijeska na najljepšoj plaži je drugačije Daroviti učenik trebao bi u sklopu današnje teme napraviti refleksiju o tome na koji način njega i drugu darovitu djecu doživljavaju učenici u razredu i u školi. Pri tome učenik treba iznijeti svoja razmišljanja o tome kako on doživljava sebe u odnosu na ostalu djecu u razredu ili školi, kakvu sliku ima o sebi u odnosu na druge učenike, razumiju li ostali učenici kako se on osjeća, razumije li on ostale učenike, kakve komentare njemu najčešće daju ostali učenici, a kakve on daje njima.</p>

	<p>Ukoliko postoji određenih nesuglasica između nadarenih učenika treba samostalno iznijeti plan prijedloga za bolje međusobno razumijevanje i uvažavanje jedni drugih u razredu. Plan prijedloga razrednik treba uvrstiti u jedan od sljedećih satova razrednika i odraditi radionicu po prijedlogu učenika.</p> <p>Zadatak 2:</p> <p>Nacrtati strip na temu <i>Što bi nedostajalo mom razredu da ja nisam u njemu!</i></p>
	<p>U sklopu nastave HJ prilikom pisanja školske zadaćnice može se zadati tema koja ima poveznicu sa osobnim razvojem učenika, a ocjenjuje se prema kriterijima koji je dogovoren s nastavnikom hrvatskoga jezika. Kako se osobni razvoj sa svojim ishodima sam ne vrednuje posebno može se npr, uvesti dodatna ocjena prilikom ocjenjivanja školske zadaćnice –poveznica sa osobnim razvojem.</p>
<p>Poveznice na multimedijske i interaktivne sadržaje</p>	<p>https://view.genial.ly/6017ac0c1bd3060d78c64b7c/horizontal-infographic-timeline-the-8-steps-to-creating-a-digital-story</p>